

opusdei.org

Stařec velikého věku. Stáří ujišťuje život o jeho určení, které již nezná smrt

Papež František pokračoval v cyklu katechezí o stáří.

Vysvětlil, jak děti a staří lidé mohou těžit ze vzájemného spojení a jakou naději to lidstvu přináší.

17.08.2022

Dobrý den, drazí bratři a sestry!

Po vyslechnutí Danielova snu se vybavuje tajemné a zároveň zářící vidění Boha, které přejímá rovněž úvod do Knihy Zjevení a vztahuje jej na Zmrtvýchvstalého Krista, který se Vidoucímu zjevuje jako věčný, vševědoucí a neměnný Mesiáš, Kněz a Král (1,12-15). Klade ruku na ramě Vidoucího a ujišťuje ho: „Nic se neboj. Já jsem První i Poslední“ (vv. 17-18). Vytrácí se tak poslední hranice strachu a úzkosti, které zjevení Božství (teofanie) odjakživa vyvolávalo: Živý nás uklidňuje, dodává nám jistotu. Také on byl mrtev, avšak nyní zaujímá místo, které mu bylo určeno – místo Prvního i Posledního.

V této spleti symbolů – a je jich zde hodně – najdeme jeden poukaz, který nám možná napomůže k lepšímu pochopení vazby mezi touto teofanií – zjevením Boha – stvořenému světu, a životním cyklem, historickým časem a Božím panstvím. Toto

hledisko se týká právě stáří.

Podívejme se, oč se jedná.

Danielovo vidění Boha působí dojmem síly a moci, ušlechtilosti a uchvacující krásy. Starcův šat, oči, hlas a nohy v tomto vidění žhnou, ale vlasy má bělostné jako vlna či sníh. Jako vlasy starého člověka, pro něhož Bible ponejvíce užívá označení *“zaqen”*, odvozené od *“zaqan”*, což znamená „plnovous“. Běloskvoucí kadeře jsou starobylým symbolem velice dlouhého času, minulosti sahající do nepaměti, věčného bytí. Není nutno vše odmytizovat jako cosi dětinského: obraz Boha jako kmeta se sněhobílou kšticí není jakýsi pošetilý smybol, ale biblický, ušlechtilý a také vlídný výjev. Postava, která v Apokalypse stojí uprostřed zlatých svícňů, překrývá „starce velikého věku“ z Danielova proroctví. Je stará jako celé lidstvo, ba ještě více. Je starobylá a nová jako Boží věčnost, neboť taková je Boží

věčnost: stará a nová. Bůh nás totiž ustavičně překvapuje svou novostí, trvale nám vychází vstříc, a to každodenně, v dané chvíli a zvláštním způsobem. Bůh se neustále obnovuje, avšak je věčný, je zde odjakživa. Dalo by se mluvit o Božím stáří, ale to není výstižné, protože Bůh je věčný, avšak obnovuje se.

Svátek Setkání Páně, který se ve východní církvi slaví 2. února, je jedním z dvanácti velkých svátků liturgického roku. Zvýrazňuje Ježíšovo setkání v chrámu se starcem Simeonem, setkání mezi lidstvem, zastoupeným starými Simeonem a Annou, s dítětem Kristem Pánem, věčným Synem Boha učiněného člověkem. Krásnou ikonu tohoto setkání lze obdivovat v římské bazilice Panny Marie v Zátibeří.

Byzantská liturgie se modlí se Simeonem: „To je Ten, který se narodil z Panny, On je Slovem,

Bohem z Boha, který se pro nás vtělil a spasil člověka“. A pokračuje: „Kéž se dnes otevře nebeská brána: věčné Otcovo Slovo na sebe přijalo princip času, aniž by opustilo své božství, a ze své vůle bylo Pannou Marií představeno v chrámu Zákona, kde ho stařec vzal do svých rukou“. Tato slova vyjadřují vyznání víry prvních čtyř ekumenických koncilů, které jsou posvátné pro všechny církve. Simeonovo gesto je ovšem také nejkrásnějším obrazem onoho zcela výjimečného poslání, které bylo stáří prisouzeno a které v něm spatřujeme, totiž představovat děti, přicházející na svět, jako nepřetržitý Boží dar, za vědomí, že jedno z nich je Syn, zplozený na počátku věků v samém lůně Boha.

Stáří, kráčející směrem ke světu, v němž se konečně bez zábran bude šířit láska, již Bůh vložil do stvoření, má předtím, než se rozloučí, vykonat toto Simeonovo a Annino gesto. Stáří

má dosvědčit dětem, že na nich spočinulo požehnání, které tkví v – krásném a obtížném – uvedení do tajemství takového životního určení, které nic nemůže zničit, ani smrt. Toto je podle mého názoru ústředním jádrem stáří. Svědčit před dětmi o víře znamená zasévat život, vydávat svědectví o lidskosti a víře je povoláním starých lidí, kteří mají dětem předat prožitou realitu jako svědectví, předat jim štafetový kolík. My, starci, jsme povoláni k předání štafety, aby v ní (děti) pokračovaly.

Svědectví starých lidí je pro děti věrohodné. Mladí a dospělí nejsou schopni toto svědectví naplnit takovou ryzostí, něhou a vroucností, jako to mohou učinit staří, prarodiče. Když stařec odkládá veškeré roztrpčení nad odcházejícím žitím a žehná životu, který mu přichází v ústrety, je neodolatelný. Nezahořkl, protože čas pomíjí a on odchází, avšak překypuje radostí dobrého

vína, které léty dozrálo. Svědectví starých lidí propojuje různá životní údobí a časové dimenze – minulost, přítomnost a budoucnost – neboť starci ztělesňují nejenom paměť, ale též přítomnost a příslib. Je bolestné a škodlivé, když se životní období vnímají odděleně, ve vztahu vzájemné soutěživosti, kdy se jedno snaží žít na úkor druhého. To není dobré. Lidstvo je staré, prastaré, jestliže je poměřujeme chronologickým časem. Ovšem Boží Syn, narozený z ženy, je První i Poslední každého času. To znamená, že neupustí nikoho ze svého věčného tvoření, nádherné síly a láskyplné blízkosti.

Spojenectví mezi starci a dětmi – a zdůrazňuji slovo spojenectví – zachrání lidskou rodinu. Budoucnost je tam, kde děti a mladí lidé hovoří se starými, pokud tento dialog chybí, budoucnost je nejasná. Spojenectví mezi starci a dětmi zachrání lidskou

rodinu. Mohli bychom, prosím pěkně, dětem, které se musí naučit zrození, navrátit vlídné svědectví starých lidí, kteří ovládli moudrost umírání? Dostane se tomuto lidstvu, které se navzdory veškerému svému pokroku jeví jako včera narozený adolescent, milosti stáří, pevně upřeného k obzoru našeho cíle? Smrt je zajisté pro všechny z nás náročným životním přechodem: všichni se tam musíme odebrat, ale není to snadné. Avšak je také přechodem, který uzavírá čas nejistoty a odhazuje hodinky, neboť zde začíná to krásné ze života, co už nepomíjí. Odvíjí se však od moudrosti onoho starého muže či ženy, kteří jsou schopni předat štafetový kolík mladým. Pomysleme na dialog, spojenectví kmetů a dětí, starých a mladých, a snažme se nepřetrnout tyto vazby. Kéž mají staří lidé radost z toho, že mohou promlouvat k mladým, vyjádřit se před nimi, a kéž mladí vyhledávají

staré, aby od nich načerpali životní moudrost.

RadioVaticana.cz / Rome Reports

pdf | dokument generován automaticky
z <https://opusdei.org/cs-cz/article/starec-velikeho-veku-stari-ujistuje-zivot-o-jeho-urceni-ktere-jiz-nezna-smrt/>
(14.12.2025)